

Šachová skladba 2023 – štúdie.

Od usporiadateľa Jaroslava Poláška som dostal na posúdenie 10 originálov plus jednu verziu od 8 autorov zo 6 krajín. Moderná štúdia sa dá už len ťažko vytvoriť bez pomoci silných šachových programov príp. databáz 7-kameňoviek, ktoré veľmi napomáhajú pri procese hľadania námetu a jeho korektnej realizácii. Ale aj v takej malej súťaži boli uverejnené originály, ktoré si zaslúžia vyznamenanie. Zo všetkých štúdií bola jasne najlepšia Martinova, ostatné na úroveň cien nedosiahli.

Cena: Martin Minski, Nemecko (3622)

Obete na oboch stranách. Biely v úvode obetuje jazdca na zablokovanie pešiaka d2. Súper kontruje obeťou dámy, aby toho pešiaka uvoľnil a pomocou batériových šachov získal dámu nazad a navyše aj strelca, ale za cenu obete kľúčového pešiaka. Stratená dáma ešte dokáže narušiť súhru čiernych figúr ťahom 8.Dd2+!! Čerešničkou na torte je záverečná obeť 11.Jc2! s rovnakým cieľom. Biely sa presnými ťahmi umne vyhne viacerým nástrahám súpera na vytvorenie starodávnej Karstedtovej pevnosti. Výborné spracovanie námetu anti-fortress.

1.Nd1! Qxd1 [1...Bb2 2.Qa4+ Kb1 3.Nc3+ Bxc3 4.Qc2+ Kxa1 5.Qxc3+ Ka2 6.Qc4+ Ka1 7.Qa4+ Kb1 (7...Kb2 8.e8Q +-) 8.Bxd3+ Bxd3 9.Qb3+ Ka1 10.Qc3+ Kb1 11.Qb4+ Ka1 12.Qd4+ Kb1 13.c8Q +-] **2.e8Q Qh5+!** **3.Kxh5** [3.Qxh5? d1Q+ 4.Kxf5 Qxh5+=] **3...d1Q+ 4.Qe2+** [4.Kh4? g5+ 5.Kg3 Bf4+ 6.Qxf4 gxf4+=] **4...Qxe2+ 5.Bxe2 Nf4+ 6.Kh4!** [logical try 6.Kg5? Nxe2+ 7.Qd2+ Bxd2+ 8.Kxf5 Nd4+ 9.Kg4 Bc3 10.Nc2 Nxc2 11.c8Q position X with bPg7 11...Kb3 /Kb2=] **6...g5+!** **7.Kxg5 Nxe2+** [7...Ne6+ 8.Kxf5 Nxd4+ 9.Kg4 /Kf6] **8.Qd2+!!** Desperado Queen [logical try 8.Kxf5? Nxd4+ 9.Kg4 Bb2 /Kxa1 10.Nc2 Nxc2 11.c8Q Nd4 12.Qa6+ Kb1 13.Qf1+ Ka2= fortress; 8.Qe3? Bd7 /Bc8=] **8...Bxd2+ 9.Kxf5 Nd4+ 10.Kg4!** [10.Kf6? Bc3 /Bc1=(10...Bg5+? 11.Kg6! Nc6 12.Kxg5 Ne7 13.Nc2 Kb3 14.Ne3 Ka4 15.Kf6 Nc8 16.Ke6 Kb5 17.Kd7+-)] **10...Bc3!** [10...Kxa1 11.c8Q+-] **11.Nc2!** Desperado Knight [logical try 11.c8Q? Bxa1 12.Qc4+ Kb1 13.Qd3+ Ka2 14.Kh5 Bb2 15.Qa6+ Kb1 16.Qf1+ Ka2= fortress; 11.Nb3? Kxb3! (11...Nxb3? 12.c8Q Ba1 13.Qc4+-) 12.c8Q Ba1! 13.Qa6 Kb2 14.Qa4 Kb1 15.Qd1+ Ka2 16.Qd3 Bb2 17.Qa6+ Kb1 18.Qf1+ Ka2= fortress] **11...Nxc2 12.c8Q** position X without the bPg7, no fortress possible **and wins.**

1. čestné uznanie: Pavel Arestov, Rusko & Michal Hlinka, Slovensko (3516)

Štúdia s nečakane bohatým obsahom na tému boj proti materiálnej presile vo viacerých variantoch. Keď bielému ostane strelec, jeho kráľ využije nedostatok priestoru čiernej veže na udržanie dôležitého pešiaka. A keď ostane bielému jazdec, presnými ťahmi dosiahne pozičnú remízu. Úspešné spojenie dvoch podobných námetov do jednej štúdie.

1.Nc1+

a) 1...Kc4 2.Bd5+! (2.Nxa2? Rxa8 -) **2...Kxd5 3.Nxa2** (3.Bc3? Ra8! 4.Bxg7 a1Q 5.Bxa1 Rxa1 6.Nd3 Ke4 -) **3...Ra8 4.Nb4+!** (try 4.Nc3+? Kc4 5.Bc7 Rh8+! 6.Kg3 Kxc3 7.Be5+ Kd3 8.Kf4 Rg8 9.Kg5 g6 10.Kf6 Ke4 -)

a1) 4...Kc4 5.Nc6 Kb5 6.Bc3! Rh8+! **7.Kg3 Kxc6 8.Kf4! Rg8 9.Kg5 g6 10.Bd2! Kd5 11.Kf6!** (11.Kh6? Ke6 12.Kh7 Kf7 -) **draw,**

a2) 4...Kc5! 5.Nd3+ Kc4 6.Nb2+ Kb3 7.Bc7! Rh8+ 8.Kg3 Kxb2 9.Be5+ Kb3 10.Kf4! Rg8 11.Kg5 (11.Kf5? g6+ 12.Kg5 Kc4 -) **11...g6 12.Bf4! Kc4 13.Kh6 Kd5 14.Kh7 Rf8 15.Bg5 draw,**

b) 1...Kc2 2.Nxa2 Rxa8 3.Nb4+ [3.Bc3? g6! -+] 3...Kb3 4.Nc6 Ra6 5.Nd4+ Kc4 6.Nf5 g6 7.Nh4! [7.Ne7? Rxa5 8.Nxg6 Rh5+ 9.Kg3 Rg5+ -+] 7...Rxa5 8.Kh3! [8.Kg3? Rg5+ -+] 8...Rg5 9.Nf3 Rh5+ 10.Kg4 Kd5 11.Nh4 Rh6 12.Kg5 Rh5+ 13.Kg4 pos. draw.

2. čestné uznanie: Peter Krug, Rakúsko (3621)

Hoci má biely figúru proti pešiakovi, musí najskôr presunúť zugzwang na súpera. Miniatura s dlhým bojom o presadenie materiálnej výhody.

1.Kh3! [try 1.Kg3? d4! 2.Kg4 d3 3.Ne3 Kd4 4.Nf1 d2! 5.Nxd2 e3 6.Nf3+ (6.Nb3+ Kd5! =) 6...Kd5! 7.fxe3 Ke4 =] **1...Kf4** [1...d4 2.Kg3 d3 3.Ne3 Kd4 4.Nf1 Kc3 (4...d2 5.Nxd2 e3 6.Nf3+ Kd5 7.fxe3 Ke4 8.Kf2 +-) 5.Kf4 d2 6.Nxd2 Kxd2 7.Kxe4 +-] **2.Kg2 Ke5** White is in zugzwang - zz. The white king's further maneuvers force the black to zugzwang. **3.Kh2** [3.Kg3? d4 zz =] **3...Kf4** [3...d4 4.Kg3 +-] **4.Kg1 Kf5 5.Kf1 Ke5 6.Kg2!** zz **6...Kf6 7.Kh3! Ke6 8.Kh4! Kf6 9.Ne3 d4 10.Ng2 Kf5 11.Kh3! Ke6 12.Kg4 Ke5 13.Kg3 Kf5 14.Ne1 d3** [14...Kg5 15.Nc2 d3 16.Ne3 +-; 14...Ke5 15.Nc2 d3 16.Ne3 as main] **15.Ng2 Ke5 16.Ne3 Kd4 17.Nf1 Kc3** [17...d2 18.Nxd2 e3 19.Nf3+ Kd5 20.fxe3 Ke4 21.Kf2 +- this move white has not in try, there white king is on g4.] **18.Kf4 d2 19.Nxd2 Kxd2 20.Kxe4** and wins.

Pochvalná zmienka: Michael Pasman, Izrael (3731)

Čierny má nebezpečných pešiakov, preto v úvode biely obetuje strelca, aby vzdialil súperovho kráľa od nich, avšak premene na novú čiernu dámu nezabráni. Našťastie spasí ho vytvorenie siete na večný šach, ktorému nezabránia ani obeť čiernych figúr.

1.Bf6+! [1.Rxa8? f3+ -+; 1.Rc5+? Kxg4 2.Rxd2 e3+ -+] **1...Kxf6 2.Rc5! Bb7** [2...f3+ 3.Kg3 Be1+ 4.Kf4 Bb7 5.Rb2 =] **3.Rb2! f3+** [3...Be3 4.Rb6+ =; 3...Rxg4+ 4.Kh3! Rg7 5.Rb6+ =] **4.Kg3 Be1+ 5.Kf4 f2 6.Rb6+ Ke7 7.Ke5!** [7.Rxb7+? Kd6 -+] **7...Bd5** [7...Rxg4 8.Rxb7+ Kd8 9.Rb8+ perpetual check; 7...f1Q 8.Rxb7+ Kd8 9.Rb8+ perpetual check; 7...Kd8 8.Rxb7 =] **8.Kxd5 Rh5+ 9.gxh5 f1Q 10.Re6+!** [10.Rb7+? Kf6 -+] **10...Kf8** [10...Kd7 11.Rd6+ =] **11.Rc8+ Kf7 12.Rc7+ perpetual check.**

Zvláštna pochvalná zmienka: Jaroslav Polášek (3417)

Vydarená oprava Richterovej štúdie, Československý Šach 1952, I. cena.

1.Ng3+! Kg2! [1...Kf2 tenhle ústup je do šachu: 2.Ba2 Bd3+ 3.Kxd3 Rxd5+ (3...b1Q+ 4.Bxb1 Rxd5+ 5.Kc4 Rd1 6.Ne4+ +-) 4.Kc4 Rd1 5.Ne4+ Ke3 6.Nc3 +-] **2.Ba2 Bd3+! 3.Kxd3** [3.Kd4? Rf3 =] **3...b1Q+** [3...Rxd5+? 4.Bxd5+ se šachem +-] **4.Bxb1 Rxd5+ 5.Kc4!** [5.Ke4? Rb5! 6.Bd3 Rb4+ =] **5...Rd1 6.Bc2 Rc1 7.Rg6** celou pozici se podařilo vybudovat **7...Rxc2+** tohle je Richterova pozice [7...Kh2 tohle bylo vyvrácení u Richtera (na c2 byl bílý jezdec), kvůli 8.Kc3 Rg1 zde je ale bílá věž na g6 kryta, takže např. po 9.Ne2 bílý vyhraje] **8.Kb3** dominance **8...Rc5** [8...Rc1 9.Ne2+; 8...Rd2 9.Ne4+; 8...Rf2 9.Ne4+] **9.Ne4+** a vyhrá.

L'uboš Kekely, apríl 2024